

BILDANDE AV NATURRESERVATET ODJURSBERGET I BODENS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Odjursberget.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn:	Odjursberget
Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	6 km NV om Sandträsk
Area:	183 ha
Fastigheter och ägare:	Djupsjö 3:93 (del av), Sveaskog
Natura 2000:	berör Råneälven (SE0820431)
Sameby:	Gällivare, Sirges, Jåhkågasska, Udtja, Tuorpon

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t.ex. genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älg torn.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Innan underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon utanför befintlig väg.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.

2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	183 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 157 ha, varav produktiv skog ca 133 ha Hällmark ca 6 ha Vatten ca 9 ha Myr ca 10 ha

Naturreseptatet Odjursberget ligger norr om byn Sandträsk i Bodens kommun och utgörs av Odjursbergets övre del och branta ostsluttning. Den mest uppseendeväckande delen av reservatet finns i norr, där det går en djup sprickdal mellan två av bergets toppar. Det finns överhäng på båda sidor om dalen och ravinväggarna är branta, på sina håll lodräta. I sydost är dalen ca 30 m djup och på botten ligger rikligt med stenar och stora block. Utefter Odjursbergets nordöstra sida och dalgång mot sydost har inlandsisens smältvatten dränerats. Detta har gett upphov till såväl kalspolade hållar som avlagringar av isälvsediment. Moränen i området blir tunnare eller mer osammanhängande uppåt höjderna och berggrunden blottas ibland. Berggrunden inom reservatsområdet består av sur metavulkanit.

Med undantag för den nedre delen av sprickdalen så är skogen i hela området kraftigt präglad av brand. På Nedre Odjursbergets ostsluttning finns en produktiv lövbränna från en brand som ägde rum i början på 1800-talet. Skogen är fortfarande rik på asp och vårtbjörk, men lövträden har minskat med tiden och sluttningen domineras idag av barrträd, framförallt gran. Reservatets övre delar och även den sydvästra delen kläs främst av flerskiktad talldominerad skog som överlag har ett stort inslag av vårtbjörk som har grott efter brand. Skogen är i hela området skiktad, med många träd som överlevt en eller flera bränder. Brandljud i döda och levande träd är vanligt förekommande och kan ses i gamla överståndare av tall, gran och vårtbjörk. Centralt i området, vid den västra gränsen, finns även en liten talldominerad bränna som uppstått år 1933; det senaste stora brandåret i länet. Uppe på toppen av Nedre Odjursberget uppstod en mindre brand vid en avverkning år 2006 som berörde en mindre del av reservatet. Den nyligen brandskadade skogen skapade en intressant biotop för insekter och här finns nu gott om färska spår av tretåig hackspett.

Med undantag för reservatets östligaste del har skogen i området i stort sett fått stå orörd sedan dimensionsavverkningen. Generellt är det dominerande underbeståndet ca 150 år och överståndarna runt 250 år med varierande inslag av tallar på 300 år eller äldre. Död ved av tall-, gran- och lövträd förekommer rikligt i form av lågor, torrakor och högstubbar. På flera av reservatets sluttningar finns täta självgallrande partier med tallskog eller lövrik barrblandskog och klen död ved i stor mängd. Grövre tallågor och riktigt grova gamla tallar förekommer spritt men i varierande mängd på grund av dimensionsavverkningen.

På berget och den långsträckt skarpa bergåsen norr om sprickdalen finns områdets mest orörda tallskogar; till stor del urskogsartade, med en riklig mängd tallar på 250-350 år och gott om död tallved i olika grader av nedbrytning. Nere i sprickdalen saknas helt spår efter skogsbruk och här växer granurskog som är rik på lågor och torrträd.

Vid foten av berget ligger tre tjärnar. Öster om dessa omfattar reservatet en produktiv lövdominerad ungskog med stort inslag av asp och fläckvis även av gamla sälgar. När ungskogen nu får åldras och självgallra kommer den snart att utveckla riktigt höga naturvärden som fint kompletterar den äldre lövskogen uppe på bergen.

Odjursberget hyser många sällsynta arter knutna till mer orörda naturskogar. Bland annat finns här en rik förekomst av vedlevande svampar. Floran i ravinen är särskilt rik med växter som bland annat röd trolldruva och humleblomster. Den stora mängden döende träd gör området till en värdefull lokal för bland annat den tretåiga hackspetten som kan ses födosöka i området. I bäcken mellan ett par av sjöarna har bävvar byggt en fördämning.

Länsstyrelsens bedömning

Odjursberget har mycket höga biologiska värden på grund av sin komplexitet med flera speciella naturtyper, till exempel både äldre och yngre lövbrännor samt urskogsartad tallskog. I Norrbottens län finns få orörda sprickdalar av den typ som finns på Odjursberget. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Datum
2010-06-08

Diarienummer
511-1037-10

NVR ID
NR 2020965

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Odjursberget uppmärksammades i samband med en inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Odjursberget är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Beslutet har föregåtts av samråd med Boden kommun som inte har inkommit med svar.

Förslaget har också remitterats till Försvarmakten, SGU, Bergstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen och Försvarmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. SGU anger i sitt yttrande att området bedöms vara intressant för prospektering och de anser att det av föreskrifterna för naturreservatet ska framgå att prospektering är tillåten. SGU har även i sitt yttrande givit värdefull information om berggrunden i området. Länsstyrelsen finner dock inte skäl att ändra de föreslagna reservatsföreskrifterna med anledning av synpunkterna som SGU framfört. Bergstaten har avstått från att svara.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog är positiv till reservatsbildningen men anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas i beslut och skötselplan för naturvårdande skötsel av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer dock att beslutet och skötselplanen redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

De berörda samebyarna har förelagts att yttra sig över förslaget. Svar har inkommit från Gällivare skogssameby som inte har någon erinran mot förslaget.

Naturskyddsföreningen i Norrbotten ställer sig i en skrivelse till Länsstyrelsen mycket positiva till reservatsbildningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Mary Holmgren. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin och länsassessor Fredrik Hannu deltagit.

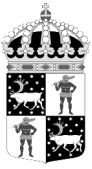
Per-Ola Eriksson

Mary Holmgren

Bilagor:

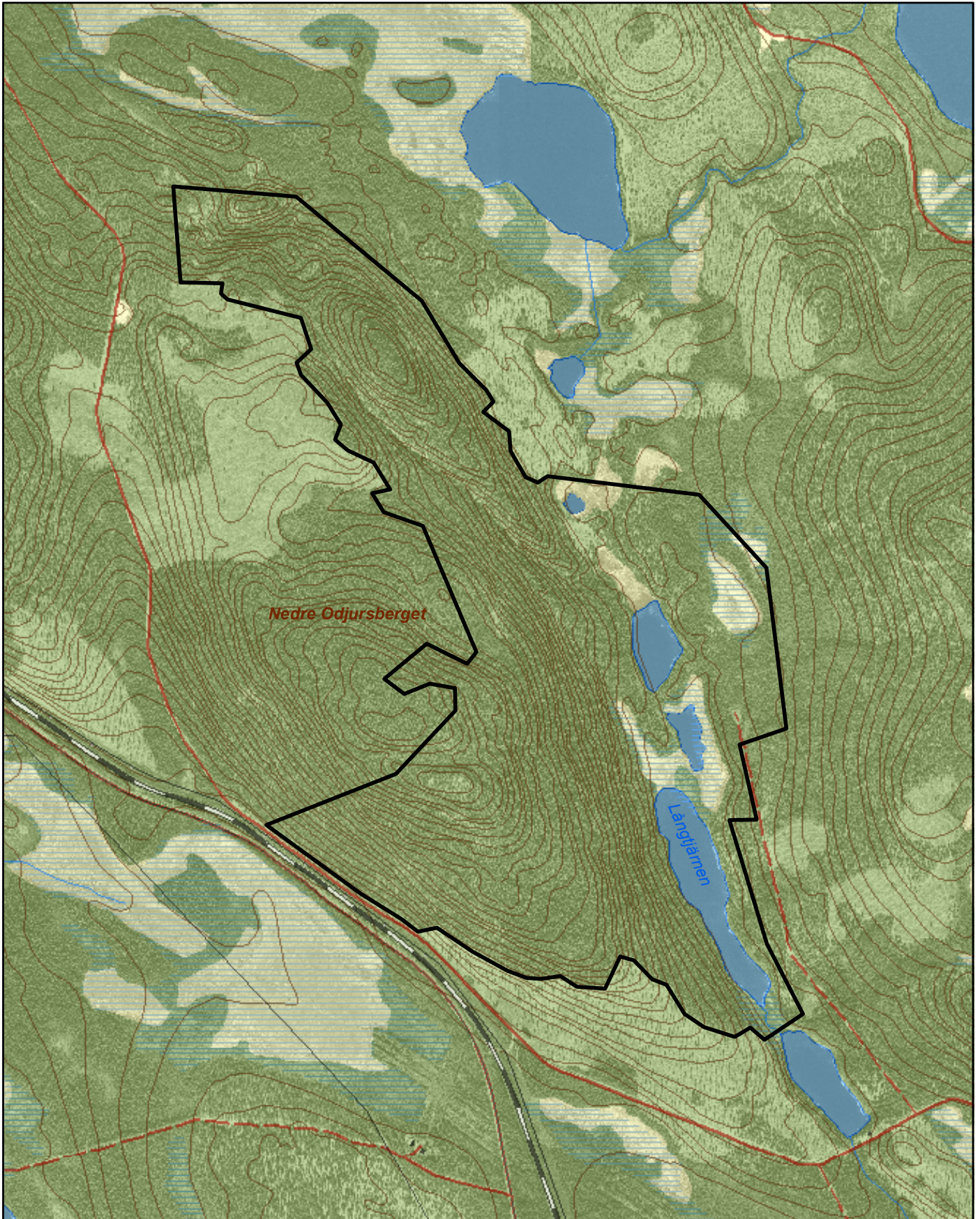
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturreseptatet Odjursberget

Area 183 ha

Skala 1:15 000

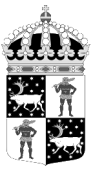
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreseptatet

0 250 500 Meter

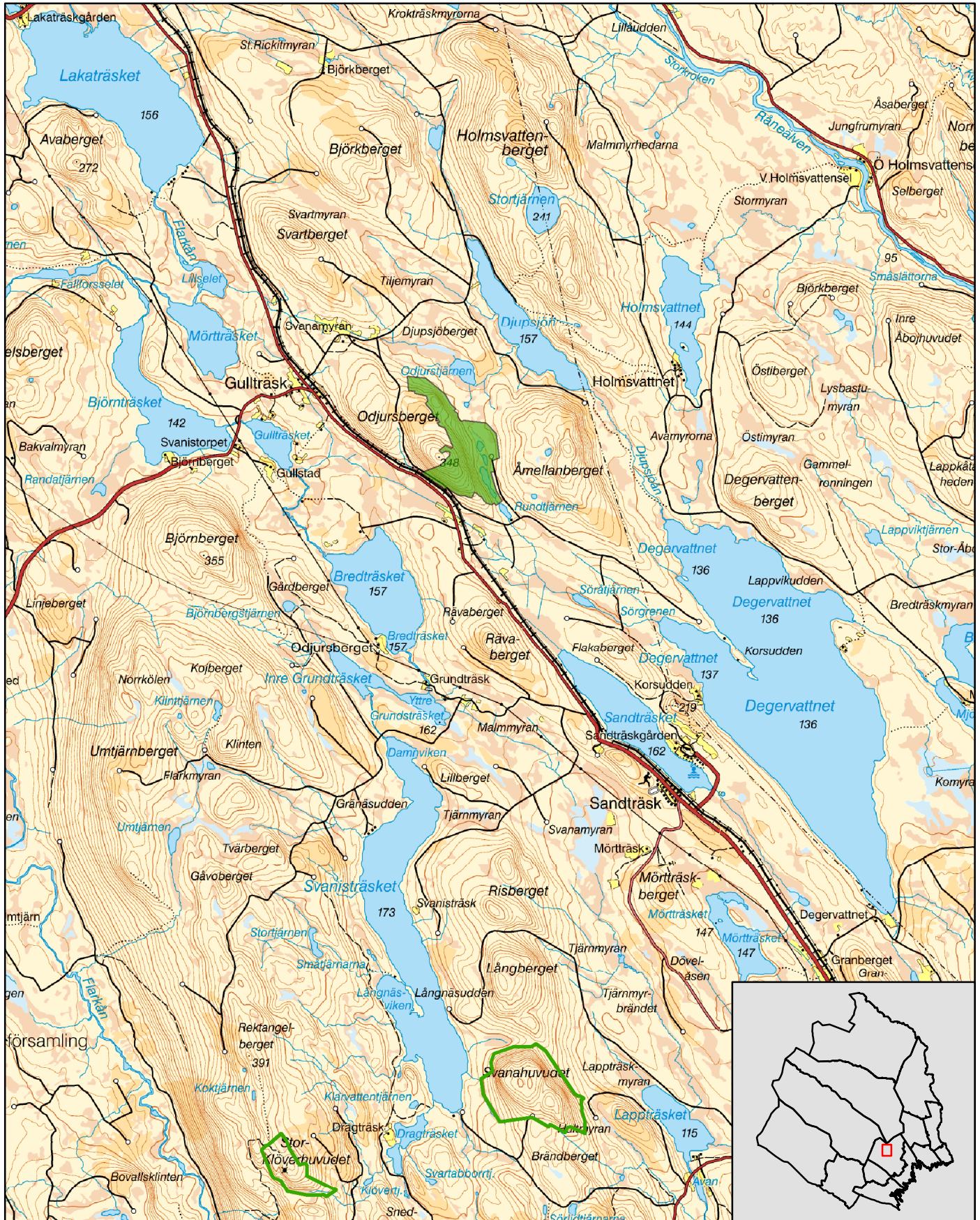

Naturreservatet Odjursberget

Boden kommun

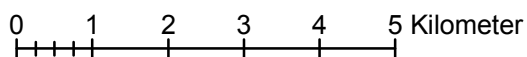
Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

- Naturreservatet Odjursberget
- Andra naturreservat

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET ODJURSBERGET I BODENS KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-1037-10.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Brand

Då området är tydligt brandpräglad bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

GRÄNSER

Naturrestatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter att naturrestatet har beslutats.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavla med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A.

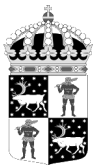
Aktuell information om naturrestatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida.

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter att reservatet har beslutats
Informationstavla vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-1037-10

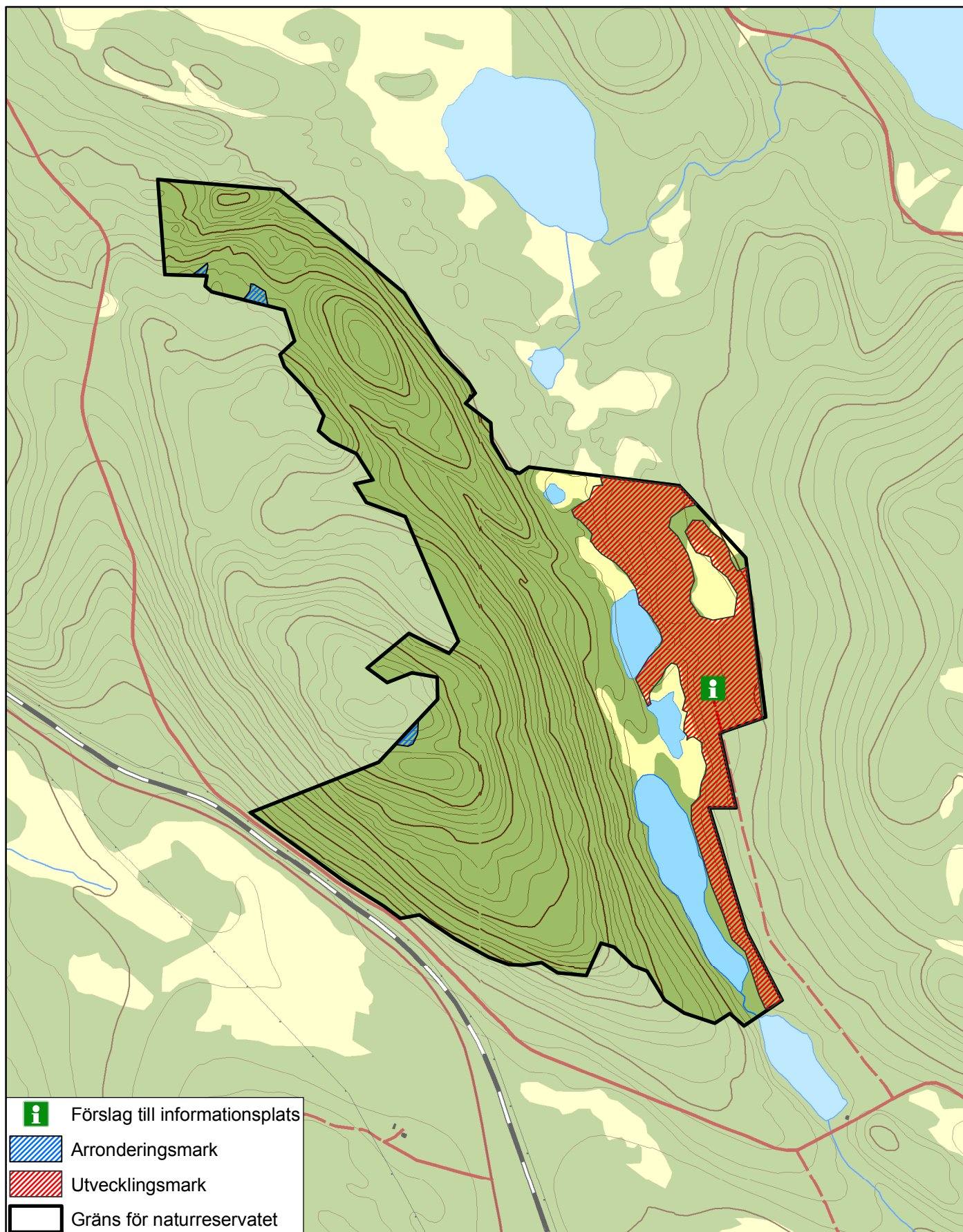
NR2020965

Bilaga A

Naturreseptatet Odjursberget

Avgränsning, markslag och information

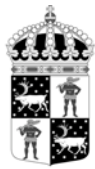
Skala 1:15 000

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 0,5 kilometer

Artlista naturreservatet Odjursberget

- signalarter och rödlistade arter

Svampar och lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Björkeldticka	<i>Phellinus lundellii</i>	
2.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
3.	Rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT
4.	Gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
5.	Ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
6.	Tallticka	<i>Phellinus pini</i>	NT
7.	Lappticka	<i>Amylocystis lapponica</i>	VU
8.	Harticka	<i>Inonotus leporinus</i>	NT
9.	Gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
10.	Fläckporing	<i>Antrodia albobrunnea</i>	VU
11.	Doftticka	<i>Haploporus odorus</i>	VU
12.	Liten aspegelélav	<i>Collema curtisporum</i>	VU
13.	Nordlig nållav	<i>Chaenotheca laevigata</i>	NT
14.	Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
15.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
16.	Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	
17.	Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	
18.	Luddlav	<i>Nephroma resupinatum</i>	
19.	Skinnlav	<i>Leptogium saturninum</i>	
20.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
21.	Garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
22.	Skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT
23.	Stiftgelélav	<i>Collema furfuraceum</i>	NT

Växter och djur

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
24.	Röd trolldruva	<i>Actaea erythrocarpa</i>	NT
25.	Knärot	<i>Goodyera repens</i>	NT
26.	Humleblomster	<i>Geum rivale L.</i>	
27.	Kranshakmossa	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	
28.	Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum</i>	NT

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Bilaga 4

2 (2)

Datum
2010-06-08

Diarienummer
NVR ID
NR511-1037-10

29.	Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	
30.	Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	
31.	Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	
32.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	VU
33.	Bronsjon	<i>Callidium coriaceum</i>	
34.	Reliktbock	<i>Nothorhina punctata</i>	NT

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. VU= Sårbar, NT= Nära hotad.

Källor:

- Länsstyrelsens översiktliga inventeringar 2003, 2006 och 2009.
- Artdatabanken.